

МИСЛИТИ – І ТВОРИТИ ДОБРО!

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 18 (563)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

28 вересня 2022 року

ЮВІЛЕЙ

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ ТОМУ ВИЙШОВ ПЕРШИЙ НОМЕР «МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ»

25 років від дня створення відзначає газета «Медична академія». Перше її число побачило світ 30 вересня 1997 року. Членами першої редколегії «Медичної академії» обрали людей авторитетних, творчих. Зокрема, до її складу увійшли: нині світлої пам'яті професор Мирослав Закалюжний (на той час – доцент, завідувач кафедри іноземних мов, редактор інститутської стіннівки, діяльний викладач-латиніст), професори Володимир Шманько, Ігор Мисула. Випуском газети опікувалася доцентка Галина Крицька. Очолила редколегію викладачка Ірина Майданюк.

На перших порах газета виходила один раз на місяць обсягом від 4 до 8 сторінок. У грудні 2000 року видання отримало

ням щомісяця відводимо рубрики «Студент: погляд зблизька», «Студентський меридіан». Гасло газети «Мислити – і творити добро» якнайточніше відображає сенс життя майбутніх медиків. Адже ті, хто обирає для себе навчання в медуніверситеті, викликають повагу. Медицина – складна наука й оволодівають нею лише дуже працьовиті та самодисципліновані люди. Отже, для них головним має бути навчання, вони повинні мислити і мати завжди місце для милосердя.

Медичний працівник має бути не лише висококваліфікованим, справжнім фахівцем, а й насамперед – володіти широким кругозором, світоглядом, збагачувати себе культурою, відзначитися особливою інтелігентністю, ерудицією, високими духовними якостями. Саме ці чинники є пріоритетними у висвітленні виховних засад студентів. Газета робить наголос на національно-патріотичному вихованні юнаків і дівчат, моральному, естетичному, правовому, релігійному, санітарно-освітньому, фізичному.

У кожному номері друкуємо інформаційні матеріали про основні події, які відбулися в університеті, участь студентів і професорсько-викладацького складу в

Андрій КОНДРАТИШИН – студент п'ятого курсу медичного факультету.

Стор. 5

Студенти медичного факультету Григорій КОЛІСНИК, Надія БОЯРСЬКА, Богдан ЯСЕВИЧ цікавляться свіжим номером газети

новий формат. Збільшилася значно й кількість сторінок. Тепер їх – дванадцять. На газету оголошено передплату.

«Медична академія» виходить двічі на місяць. Наріжним каменем для газети стали освітні питання та виховання. Це й зрозуміло. Адже її читачами є студенти нашого університету. Їхньому навчанню, життю, турботам, проблемам, захоплен-

заходах, які відбуваються у Тернополі та області.

Останніми роками постійною стала й рубрика «Вітальня», до якої запрошуємо професорів, доцентів розповісти про їхній життєвий та професійний шлях, поділитися спогадами, порозмірковувати про час теперішній.

(Продовження на стор. 2)

У НОМЕРІ

Стор. 6-7

**ПРОФЕСОРКА ЛІЛІЯ
МАРТИНЮК: «У ЖИТТІ
ТАК БАГАТО
МОЖЛИВОСТЕЙ, ВАРТО
ЛИШЕ СПРОБУВАТИ»**

«У мене такий принцип в житті – будь-яку роботу, яку мені доручили, намагаюся виконати якісно», – каже Лілія Мартинюк, професорка ТНМУ, лікарка-нефрологиня вищої кваліфікаційної категорії, членкиня правління Асоціації нефрологів України, членкиня Європейської асоціації нефрологів та Американського нефрологічного товариства.

Стор. 8-9

**ВИДАВНИЦТВО
«УКРМЕДКНИГА» – 25!**

30 вересня видавничо-поліграфічний комплекс «Українська медична книга» відзначає 25-річчя. Видавництво «Укрмедкнига» стало першим в Україні, яке забезпечувало студентів і викладачів медичних навчальних закладів держави навчально-методичною літературою (підручниками, посібниками, атласами, словниками, монографіями, методичними матеріалами тощо) українською мовою.

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ 25

Чверть століття тому в Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського заснували видавництво «Укрмедкнига» та газету «Медична академія». Про їхні віхи становлення та розвитку – в розмові з ректором ТНМУ, професором Михайлом КОРДОЮ.

– 30 вересня 1997 року побачив світ перший номер газети «Медична академія». Михайле Михайловичу, як з погляду ректора, оцінюєте шлях, який пройшло наше видання?

– За двадцять п'ять років успішної діяльності газета досягла чимало – змінився її імідж, зростає інформаційна складова. Вона стала візитівкою нашого університету. Але найголовніше – знайшла свого читача, і з колись невеличкого формату А4 перетворилася в повноцінне видання. «Медична академія» – газета обласного рівня, популярна не лише в нашому краї, але й далеко за його межами. Серед шанувальників – широка аудиторія професорсько-викладацького складу, студентської молоді та практикуючих лікарів. Наразі вона виходить двічі на місяць і ми все зриваємо для того, аби втримати такий ритм і надалі.

Авторський колектив не лише відображає життя нашого студентства, а й порушує актуальні питання практичної медицини, завжди на вістрі сучасних подій наукового медичного світу. Шпальти «Медичної академії» повсякчас готові для злободенних і цікавих матеріалів, а редакційна політика провадиться з наголосом на інформаційну відкритість. На майбутнє розвиватимемо інформаційний контент, будемо запроваджувати нові актуальні рубрики, висвітлюючи цікаві події студентського та медичного життя нашого краю. Певна річ, розширюватимемо й коло наших віртуальних читачів. Нещодавно створили новий сайт газети, маємо намір його ще

РЕКТОР ТНМУ МИХАЙЛО КОРДА: «ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОДИН З ІМІДЖЕВИХ ЧИННИКІВ ВИСОКОГО РЕЙТИНГУ УНІВЕРСИТЕТУ»

більше удосконалити, аби привернути увагу нових поціновувачів. Тобто робитимемо все можливе, щоб «Медична академія» вийшла за обрії студентського життя та стала всеукраїнським виданням не тільки для медиків, а й усіх, хто цікавиться медициною.

– Водночас маємо ще одну гарну дату – 25 років з дня заснування видавництва «Укрмедкнига». Ви ж стояли біля витоків його створення.

– Так, бо саме цієї пори, але 25 років тому наприкінці вересня мене призначили директором видавництва. Доручили займатися організацією нової для нашого навчального закладу справи. Майже рік пропрацював на цій посаді. Для університету це також визначна віха, бо увесь цей час видаємо посібники, підручники, навчальну літературу не лише для власних потреб, але й для всієї України.

Наша видавнича історія розпочалася з невеличкого приміщення, в адміністративному корпусі, де наразі ректорський кабінет. Видавництво тоді займало лише дві кімнати, а згодом приміщення кафедр, які були поруч, вивільнили й розмістили там кабінети коректорів, редакторів, відділ збуту. Впродовж кількох років на «території» нинішнього ректорату провадили видавничу діяльність. Починали, по суті, з нуля, ходили вивчати досвід тернопільських видавничих організацій, так я дізнався, хто такий редактор, коректор, технічний редактор та які їхні посадові обов'язки. До процесу верстки спочатку долучали аспірантів і клінічних ординаторів, які навчалися в нашому виші та доб-

ре зналися на комп'ютерах, а вже згодом, коли видавництво набрало обертів, запросили на роботу професіоналів – інженерів-випускників політехнічного університету, які працюють у нашому видавництві й донині.

Узагалі ж ідея створити на базі нашого вишу власне видавництво – ініціатива тодішнього ректора Леоніда Якимовича Ковальчука. Це було, по суті, перше та єдине на теренах України

видавництво, ринок, можна мовити, навіть перенасичений медичною літературою, а в ті часи її було обмаль. Отож, якщо оцінювати це завдання з позицій нинішнього часу, нам це вдалося. Видавництво почало отримувати замовлення з інших навчальних закладів України, його розвиток набирав обертів.

– Якими вбачаєте перспективи діяльності «Укрмедкниги»?

ваної продукції для потреб університету, зокрема, це методичні вказівки, інформаційні листи, бланки, навчальні плани, загалом майже 300 назв щороку. Якщо б замовляти всю цю продукцію в іншого виробника, то доводилося б оплачувати чимало, а так економимо кошти. Отож для забезпечення потреб університету таке друкарське виробництво залишається актуальним, але завжди будемо раді вітати в нас замовників з інших міст країни. Надалі дотримуватимемося нашої концепції: «Виготовляємо видавничу продукцію українською мовою».

– Що хотіли б побажати з нагоди ювілею газеті «Медична академія» та видавництву «Укрмедкнига»?

– Насамперед хочу привітати з цим чудовим ювілеєм усіх, хто нині своєю працею творить сучасне «Укрмедкниги» та «Медичної академії», а також тих, хто стояв біля її витоків, побажати невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у праці, добробуту, людського тепла, душевного спокою, тривалих років щасливого життя. Зичу творчому колективу «Медичної академії» та працівникам «Укрмедкниги» насамперед стабільності й розвитку, а ми зробимо все, що від нас залежить, аби працівники мали робочі місця та гідну оплату праці.

Бажаю, аби газета «Медична академія» вийшла на всеукраїнський рівень і стала ще більш популярною. Творчому колективові газети, всім, хто працює над її номерами, хочеться побажати натхнення, свіжих задумів, втілення найсміливіших мрій та планів. Зичу цікавих тем, легкого та гострого пера, нових звершень, вдячних читачів, усіх щедрот і гараздів! Бажаю також усім якнайшвидшої Перемоги та миру в Україні!

Лариса ЛУКАЩУК

підприємство, яке друкувало медичну літературу українською мовою. Наприкінці 1990-х і в 2000-х роках воно відіграло особливу, чи не стратегічну роль, адже молода незалежна українська держава вкрай потребувала медичної літератури, підручників і посібників. Існував великий дефіцит навчальної літератури саме українською мовою. Тому перед видавництвом постала амбітна мета – забезпечити студентів медичних училищ, коледжів, інститутів країни навчальною літературою рідною мовою. Крім видавництва, створили творчі колективи викладачів, які писали такі підручники. Пригадаю, як активно відбувалася ця робота. Це нині маємо чимало медичних

– На мій погляд, видавнича діяльність є одним з іміджевих чинників високого рейтингу університету, тому надалі забезпечуватимемо її фінансування та технологічне оновлення. Наразі в «Укрмедкнизі» видають і перевидають десятки найменувань наукової літератури, підручників як наших, університетських, так і авторів з усієї України. Верстають і друкують тут також газету «Медична академія». Гордість видавництва – це 12 спеціалізованих наукових журналів. Не знаю, чи видають в інших університетах стільки фахових часописів, як у ТНМУ, але вчені з усієї України мають можливість розмістити там власні наукові доробки. Виготовляємо чимало іншої друко-

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ ТОМУ ВИЙШОВ ПЕРШИЙ НОМЕР «МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ»

(Завершення. Поч. на стор. 1)

В університеті навчаються й працюють чимало тих, хто вмів гранувати слово, відчувати його красу та багатство. На сторінках газети час від часу з'являються, зокрема, вірші викладачів Анатолія Вихруща, Валерія Дідуха, Романа Ладики, Ігоря Гаврищака та інших. Виховують естетичний

смак у дівчат і юнаків не лише поетичні рядки. Наше видання розповідає про художні виставки, що відбуваються у виші, знайомить з творчим доробком студентів і працівників альма-матер.

Газета також широко висвітлює медичне життя Тернопілля, пише про проблеми й добрі результати роботи лікувальних за-

ладів краю. Ці матеріали друкує в добірці «Ординаторська».

Хотілося б у ювілейному номері висловити щире вдячність за велику підтримку, допомогу, за цікавленість до газети ректорові ТНМУ, професору Михайлові Михайловичу Корді, деканам факультетів, усім нашим читачам.

Найщирішої подяки заслуго-

вують й наші активні дописувачі. Серед них – академік Михайло Антонович Андрейчин, професори Лілія Степанівна Бабінець, Дарія Володимирівна Попович, Лариса Ярославівна Федонюк, Степан Несторович Вадзюк, Ігор Йосифович Галайчук, Ілля Євгенович Герасимюк, Арсен Арсенович Гудима, Микола Олексі-

йович Кашуба, кандидатка медичних наук Лариса Василівна Нетіфор, доценти Наталія Володимирівна Волотовська, Марта Ігорівна Руденко, Валерій Дмитрович Дідух, Ігор Іванович Гаврищак, ветерани ТНМУ Василь Васильович Файфура, Анатолій Іванович Паламарчук, директорка університетської бібліотеки Олена Ярославівна Проців, пресекретар Яніна Мирославівна Чайківська та інші. Сердечно дякуємо Вам!

Творімо разом нашу газету й надалі!

Редакція

Редактор Г. ШОТ
Творчий колектив: Л. ЛУКАЩУК,
М. ЮХНО-ЛУЧКА,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновник:
Тернопільський
національний медуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України
Індекс 23292

Видавець:
Тернопільський
національний
медичний університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93ПР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 2,5 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 132

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському національному медуніверситеті ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

ТАК НАРОДЖУВАЛАСЯ «МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ»

1997 року з'явилася потреба створити газету, яку б випускали на поліграфічній базі нашої академії та яка б інформувала краян про життя навчального закладу. Це було складне завдання, адже досвіду такої роботи серед працівників університету не було, а поліграфічний відділ щойно взяли створювати. Робити перший крок завжди важко, особливо в царині, яка відрізняється від безпосередньої професійної діяльності.

Зробити цей крок було доручено нам, чотирьом викладачам академії: доцентам М. Закалюжному, І. Майданюк, докторові меднаук І. Мисулі та професорові В. Шманьку. Отримали чітке завдання, що перший номер газети повинен вийти на початку навчального року — у вересні 1997-го. Постало питання — як назвати газету, з чого почати, які рубрики мають бути, яка повинна бути періодичність виходу, яку стратегію закласти в її розвиток? Часу ж, по суті, не було, щоб довго вирішувати. Нас четверо викладачів зібралися на перше засі-

дання редакційної колегії. Ми впродовж трьох годин дискутували щодо питань, які перед нами виникли, але дати відповіді на всі з них одразу було неможливо. Тоді звернулися до ректора, професора Леоніда Ковальчука. Очільник вишу запропонував назвати газету «Медична академія», а епіграфом до видання обрати слова, які він прочитав на колибі у Карпатах: «Мислити — і творити добро!». Йшлося й про те, щоб впровадити на початку періодичність виходу газети — один раз на місяць, а в подальшому — один раз на два тижні. Газету вирішено було випускати в нашому видавництві, яке назвали «Укрмедкнига», задало цього закупили нові комп'ютери, принтери та деяке поліграфічне обладнання, прийняли на роботу відповідних фахівців. Видавницт-

Ігор МИСУЛА, член першої редколегії «Медичної академії», нині — завідувач кафедри медичної реабілітації, професор, читає один з перших номерів газети

во на той час розташовувалося на другому поверсі адміністративного корпусу біля кафедри патологічної фізіології та займало лише дві кімнати. Ми часто радилися з працівниками видавництва щодо технічного оформлення нашої газети.

зитивні. У цьому ж номері наша редколегія розмістила матеріал про роботу студентського наукового товариства, поради щодо підтримання здорового способу життя та лірично-філософські вірші тодішньої студентки 2-го курсу Т. Барвінської.

З нетерпінням чекали на відгуки про перший номер нашої газети. Наступного дня нас уже вітали і телефоном, і під час зустрічей з успішним виходом «Медичної академії». Це нам надало впевненості й сили для подальшої роботи. Почали розробляти цікаві форми інтерв'ю з викладачами у вигляді продовження речень, кросворди, в яких слова були пов'язані з історією та життям університету, запропонували публікувати статті викладачів на різні медико-соціальні теми, матеріали з історії університету й т.д.

З часом наша газета набула популярності серед краян, на неї відкрили передплату. І зараз, коли «Медична академія» закріплює свою поліграфію не поступається відомим українським газетам, ми, ті, хто були першими членами її редколегії, відчуваємо й свою причетність до цього.

Ігор МИСУЛА, завідувач кафедри медичної реабілітації, професор ТНМУ

Відгуки, побажання

ІСКРИТЬСЯ ВАШ В ГАЗЕТІ СЛІД...

Від часу появи на світ газета «Медична академія» відзеркалює найважливіші події в університетській родині та інформує читачів з успіхами, зверненнями академії (нині — університету), з досягненнями в медицині та у сфері людського духу. На її сторінках викладачі навчального закладу розповідають про власний та попередників життєвий і професійний шлях, діляться роздумами й здобутками. Особливо цінними для студентів були спогади перших випускників інституту: академіка Михайла Андрейчина, професора Василя Файфури, доцента Василя

Пришляка та тодішнього помічника ректора й інспектора навчального відділу Анатолія Паламарчука.

У газету надсилають свої матеріали відомі вчені країни й зарубіжжя, вона також знайомить читачів з насиченим життям студентів університету. Особливе місце в ній займає волонтерський рух.

Газета вшановує ювілярів, а також віддає данину пам'яті викладачам і співробітникам університету, які пішли у засвіти.

Талановито та з любов'ю за 25 років добирали й добирають матеріали для газети кореспонденти Тетяна Бойко, Лідія Хміляр,

Валерій ДІДУХ, доцент ТНМУ, активний дописувач до газети

Лариса Лукашук, Мар'яна Юхно-Лучка, прекрасні світлини знімає Микола Василечко, віртуозно зверстає газету Руслан Гуменюк...

Я щиро сердечно дякую творцям газети «Медична академія» за публікації своїх статей та поезій.

Без привітань — день ювілею, неначе церква без елею. Тож:

ТВОРЦЯМ ГАЗЕТИ «МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ»

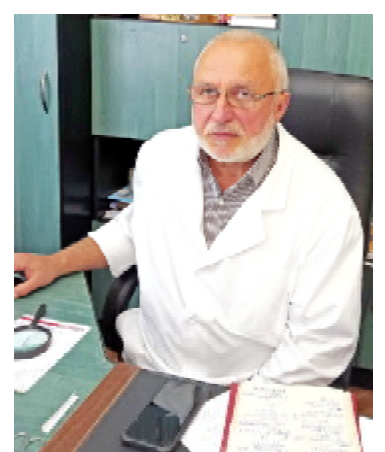
*Іскриться ваш в газеті слід і стає глибшим з кожним роком,
Щоб ви не знали лиха, бід і звеселяло душу око.
Щоб дарував Вам радість світ*

*Та більше — як було донині.
Бажаєм Вам щасливих літ
В незборимій Україні.*

Валерій ДІДУХ, доцент

НОВИХ ЗВЕРШЕНЬ, ВДЯЧНИХ ЧИТАЧІВ, УСІХ БЛАГ І ГАРАЗДІВ!

Власна газета — річ просто необхідна для університету. Гадаю, що всі, хто закінчував Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського, повинні передплачувати та читати «Медичну академію». Кожний її випуск — у мене на столі. Не часто доводиться навідуватися до альма-матер, але я завжди в курсі важливих подій. Завдячуючи газеті, можна відстежити всі 25 років історії нашого вишу. Дуже мені припала до душі рубрика «Вітальня», де можна знову «зустрітися» з викладачами, які ще мене навчали, цікаво читати про тих, кого знаєш, спостерігати, як склалася їхня життєва доля. На сторінках газети знайомлюся також з новим поколінням науковців, викладачів. Новинки медицини, співробітництво університету з міжнародними інституціями, розлогі статті науковців ТНМУ про патологічні стани чи недуги, а також культурологічна тематика та лінійка новин — усе це можна дізнатися з «Медичної академії». Читаю її від першої сторінки до останньої з великим задоволенням. Приємно було й нам побувати героями ваших матеріалів, розповісти про те, чим займаємося, чого за останні роки досягнули. Тішить, що співробітництво науки та практичної медицини,

Зіновій ЯСЕНИК

особливо її профілактичної ланки, активно висвітлюється на сторінках видання. Отож у ці ювілейні для «Медичної академії» дні хочу побажати творчому колективу, всім, хто трудиться над її народженням, натхнення, свіжих ідей, втілення найсміливіших мрій та планів! Зичу цікавих тем і хороших інтерв'ю, гострого пера! Нехай ніщо не заважає виконувати найголовнішу місію журналіста — подавати достовірну та об'єктивну інформацію! Нових звершень, вдячних читачів, усіх вам благ і гараздів!

Зіновій ЯСЕНИК, головний лікар Микулинецької обласної фізіотерапевтичної лікарні реабілітації

Руслан ГУМЕНЮК, верстальник газети

Микола ВАСИЛЕЧКО, фотокореспондент «Медичної академії»

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ 25 ПАМ'ЯТНІ МИТІ З МИНУЛОГО

Лише п'ять років (з 2000 до лютого 2006 року) я працювала кореспонденткою в газеті «Медична академія». У моїх пам'яті залишилися гарні, світлі враження про цей час праці. Хоча це був дуже завантажений період у моєму житті, адже я мала основну роботу — кореспондентка обласної газети «Свобода». «Медична академія» — це був і підробіток, і можливість більше ознайомитися з медичною освітою та галуззю, і зустрітися з багатьма цікавими людьми.

У скількох легенд, велетнів вітчизняної медичної науки я брала інтерв'ю! Я справді пишу цим! Звичайно, такі зустрічі вражали та залишали певний якнайпозитивніший відбиток на моїй особистості, зобов'язували більше пізнавати, читати, стимулювали до нових зустрічей з непересічними медиками. І донині пригадую цікаві розмови з професорами Миколою Скакуном та Іваном Ситником, які, на превеликий жаль, нині вже не з нами, відійшли у вічність.

Спілкування з колишнім ректором університету, членом кореспондентом НАМН України,

професором Леонідом Ковальчуком здебільшого виливалися в різні нові ідеї. Він справді вмів зацікавити! Саме тоді вперше в Тернополі з його ініціативи почали проводити онлайн-конференції з викладачами та студентами різних вишів України і навіть інших країн. Це справді на той час було дуже прогресивно. Пригадую один з перших таких заходів. У залі — багато студентів, викладачів, кілька спеціалістів працювали за комп'ютерами в навушниках, відрегульовуючи звук. Нарешті з'явилося зображення на великому екрані й нас вітали з Кримського державного медичного університету ім. С.І. Георгієвського. Я вдвлялася з підвищеною увагою до екрана, тому що саме в цьому навчальному закладі на той час навчалася донька моєї знайомої з Алушти, а я там зупинялася на відпочинок кілька разів. Тому й запам'яталася ця онлайн-конференція, хоча знайомої студентки мої очі на екрані не піймали таки...

Ректор Ковальчук намагався влаштувати і викладання, і побут, і університетську бібліотеку, і навіть їдальню на високому

Тетяна БОЙКО

європейському рівні. Розкажу кумедний випадок з мого особистого життя. Мій чоловік, громадянин Великобританії, а на той час він був у статусі нареченого, приїхав до мене до Тернополя. Звичайно, я була завантажена на своїх двох роботах. Але старалася, щоб якнайкраще поєднати й роботу, й особисте. Так от, вдома я написала інтерв'ю з одним професором. Наступного дня потрібно було зустрітися з ним та узгодити певні медичні нюанси. «Де залишити

свого гостя?» — мала клопіт я. В якійсь кав'ярні він почуватиметься некомфортно тривалий час. Та й може бути небезпечно. В медакадемію я не зможу його провести, бо є черговий на посту. Тоді знайшла варіант: сказала Білові, щоб він відрекомендував викладачем з Великобританії та впевнено пройшов повз чергового. Так і сталося, в чергового не виникло жодного сумніву щодо Білової особистості. Далі шлях був у студентське кафе. Я пояснила, де він може собі купити каву й тістечко та попросила чекати на мене, доки не повернуся. Я побігла до професора, а там розмова, як розумієте, не обійшлася кількома хвилинами. Коли ж нарешті я повернулася до кафе, то моєму здивуванню не було меж. Біл сидів в оточенні кількох хлопців-студентів і англійською жваво щось з ними обговорював, а працівниця закладу їх щедро пригощала всякими смаколиками. Ідилія.

Вже на вулиці Біл розповів, що в нього склалося враження, що він в Оксфорді, настільки різноманітне меню, гарне обслуговування, розумні студенти, добро-

зичлива атмосфера... Словом, перебуваючи якийсь час у стінах Тернопільської медакадемії (тепер — університет), він ніби перенісся до престижного англійського навчального закладу. А це вказує на високий рівень, який ректор Леонід Якимович Ковальчук підтримував на всіх щаблях вишу.

Я справді пишу, що мала честь знати та працювати під одним дахом з дуже талановитими людьми, відданими медичними лікарями, терплячими й вимогливими викладачами, адміністративними працівниками, видавцями та, звичайно, нашими найближчими помічниками — комп'ютерними операторами та верстальниками, які набирали тексти, верстали, готували газету до друку. Дякую всім журналістам, з якими звела мене доля у стінах ТНМУ й зичу наснаги та багато років плідної праці в дорогому серцю часописі «Медична академія».

Тетяна БОЙКО,
колишня кореспондентка газети «Медична академія», м. Ліверпуль, Великобританія

ГАЗЕТА, ЯКА НАПОВНИЛА МОЄ ЖИТТЯ ЗМІСТОМ

Майже чверть століття в інформаційному просторі Тернополя наша газета «Медична академія». За цей час вона встигла завоювати власну читачку аудиторію, тисячі прихильників і, певна річ, здобути визнання серед інших видань краю. З невеликого формату А4 «МА» виросла у повноцінний інформаційний продукт, стала своєрідним медіа-майданчиком для медиків, науковців, студентів. І мені дуже приємно, що ось уже 17 років я причетна до його створення.

Згадалося, як вперше переступила поріг відділу комп'ютерної верстки, де тоді була тимчасова редакція «МА» й принесла кілька власних матеріалів про медичну Тернопільського району. Їх затвердили та надрукували вже в наступному номері. Так я стала постійним дописувачем «Медичної академії», а через рік вже офіційним кореспондентом видання. Це була середина «двотисячних» і все, про що говорили респонденти, нам доводилося записувати ручкою, а не на диктофон, як нині, тож можна лише уявити, скільки нотатників я списала. Комп'ютери також були тільки редакційні, тому наші рукописи потім «набирали» оператори комп'ютерного набору, гадаю, дівчата ще не забули, як то було. Нині ж усе набагато простіше — набрав на комп'ютері текст, потім delete чи enter, вирізав, вставив, надіслав електрон-

ною поштою до редакції. Швидко та зручно. Взагалі ж за 25 років у «Медичній академії» відбулося чимало якісних змін — розширилася тематичний діапазон, з'явилися нові рубрики й навіть стиль подачі матеріалів змінився.

Гортаючи спогади роботи в «Медичній академії», щораз переконуюся, що це найяскравіший період мого життя. Всі ці роки я професійно зростала разом з колегами-журналістами, набиралася досвіду від головного редактора, який відкрив простір для розвитку, можливості реалізовувати свій потенціал. Усі ці роки я працювала й вчилася, вдосконалювала свій стиль написання. Саме завдячуючи матеріалам у «Медичній академії», мені вдалося отримати престижні нагороди всеукраїнських конкурсів, провести інтерв'ю з багатьма цікавими, видатними, непересічними особистостями, які справили на мене незабутнє враження. Були серед них славетні науковці, легенди вітчизняної хірургії, зарубіжні фахівці високого класу та прості люди — звичайні сільські лікарі, медичні сестри, фельдшери. Незабутні враження справило спілкування з колишнім ректором ТНМУ Леонідом Якимовичем Ковальчуком. Завжди дивувала його обізнаність у кардинально протилежних напрямках науки, медицини, освіти та як вміло він умів цю інформацію для журналіста подати. Він зав-

жди був переповнений безліччю цікавих ідей, планів. Пригадалося, як учергове ми розмовляли телефоном, він давав коментар, обговорили й нові теми для інтерв'ю. А через два дні невтішна звістка буквально вибила ґрунт з-під ніг, не могла повірити, що його вже немає, тобто до останнього подиху був, як мовиться, у строю.

Закарбувалася в пам'яті розмова з нашим випускником, одним з найкращих фахівців лікування бойової травми у світі, Олександром Врублевським. На зустріч він приніс неймовірну кількість світлин з гарячих точок світу — Нігерії, Центральноафриканської республіки, Йорданії, Ємену: «Я зберігаю фото дітей, яких оперував в різних країнах». І досі перед очима фото індійця зі стрілою у грудях, якого пан Олександр врятував, підлітка з ампутованою ногою з Нігерії, дівчинки з обпаленим від снаряду волоссям. На моє запитання, що він зробив би, коли б мав необмежені можливості, пан Врублевський відповів: «Зупинив би всі війни». Так хочеться, аби саме зараз його бажання здійснилося.

Незабутньою для мене співрозмовницею стала мама доцентки нашого університету Тамари Воронцової — Ніна Іванівна. Прийшла, аби записати спогади про Другу світову, сподівалася, години часу цілком вистачить, а затрималася в їхньому помеш-

Лариса ЛУКАШУК

кани аж на три. Розповідь колишньої сестри милосердя записала всю, до останнього слова. Чи здогадувалася тоді Ніна Іванівна, що рівно через 10 років її історія матиме таке гідне продовження — внук піде боронити Україну від рашистської нечисті, а донька стане відомою в Україні волонтеркою?

Окремо хочеться згадати про співпрацю з чинним ректором Михайлом Михайловичем Кордою, який великої уваги надає нашому виданню. Знаходить ресурси для його виходу в світ, активно долучається до того, аби редакційний портфель був наповнений цікавими матеріалами. Його пропозиція відновити рубрику «Вітальня», подавати «Медичні новини зі світу» знайшли

надзвичайно позитивні відгуки в читачів. Мрія ректора — газета всеукраїнського рівня. Що ж, будемо її реалізовувати.

І наостанок, про творчі плани та побажання улюбленому виданню. Кажуть, що найкращі матеріали ті, які доведеться ще написати. Є задум підготувати серію публікацій про лікарів та медичину УПА, зокрема уродженку с. Шибалин теперішньої Бережанської міської громади Галину Дидик, яка була зв'язковою головною командира УПА Романа Шухевича, обласним референтом підпільного Українського Червоного Хреста. Радянський режим ув'язнив її на 25 років, вічний спочинок вона знайшла в Бережанах. Цікавими, на мій погляд, були б також статті про перших лікарів-краян, як-от, як Софія Окуневська — перша лікарка-гінекологиня, що народилася у селі Довжанка Тернопільського району. Гадаю, в нас чимало плеяда видатних імен, яких повинні знати майбутні лікарі. Хочеться якось і розповісти про свою маму, яка мріяла стати журналісткою, але доля в післявоєнні важкі часи покликала її в медицину. Лабораторній справі вона віддала 40 років, організувала в Лановецькій райлікарні лабораторне відділення, неодноразово була учасником з'їзду лікарів-лаборантів. Гадаю, що інформаційних приводів ще буде чимало.

Щиро дякую своїй рідній «Медичній академії» за те, що повернула у спогади та найкращі миттєвості мого життя. Виданню ж бажаю процвітання, щирих пошановувачів, цікавих респондентів і пухкенького редакційного портфеля.

Лариса ЛУКАШУК

АНДРІЙ КОНДРАТИШИН: «НЕ ТРЕБА БОЯТИСЯ ПОМИЛЯТИСЯ! КОЖНА ПОМИЛКА – ЦЕ ДОСВІД, А УСПІХ – ЧАС ДЛЯ РАДОСТІ»

«Хочу стати найкращим спеціалістом у своїй галузі на рідній Рівненщині, щоб мене рекомендували в кожному населеному пункті», – ділиться своїми амбітними планами на найближче майбутнє студент п'ятого курсу медичного факультету Андрій Кондратишин. А все почалося зі... зламаної руки в другому класі. Привітне ставлення та професіоналізм медиків, загальна доброзичлива атмосфера в закладі справили неабияке враження на маленького хлопчика, який вирішив також стати лікарем. Свою мрію він проніс через роки й ось уже – за крок до мети.

– Які риси студента ТНМУ Андрія Кондратишина допоможуть йому стати справжнім лікарем?

– Вважаю, що моя скрупульозність однозначно допоможе мені стати справжнім лікарем, адже завжди потрібно ретельно та прискіпливо збирати анамнез пацієнта, звертати увагу на найменші дрібниці під час обстеження та проводити їх аналіз, щоб поставити правильний діагноз. Правильний діагноз – це ключ до успішного лікування. Крім цього, аби стати професіоналом своєї справи, необхідно докласти максимум зусиль, у чому мені також допоможуть мої наполегливість і працелюбність.

– Якщо б вам довелося відрекомендувати себе людині, яка бачить вас вперше, що розповіли б насамперед?

– Я мріяв стати лікарем з другого класу й зараз я – студент медичного вишу, тому можна чітко стверджувати, що йду до своєї мети. Щодня також намагаюся робити щось корисне, аби не деградувати в цьому суспільстві: починаючи від читання додаткової літератури – й до вирішення побутових справ.

– Ви встигли два роки по-вчитися та насолодитися «нормальним» студентським життям, згодом два – під час карантину та тепер – під час війни. Який досвід приніс вам кожен з цих періодів вашого студентства?

– Перші два роки – це час для соціалізації та адаптації до студентського життя. Під час цього періоду я отримав безліч нових цікавих знайомств і знайшов кілька надійних друзів. До того ж у мене кардинально змінилися погляди на життя під впливом нових чинників.

Карантин дав можливість нам з друзями зорганізувати освітній

проект PowerSTEP для підготовки до «Кроку-1». У цей час я також знайшов себе в науковій діяльності. Мій наставник та за сумісництвом закріплений викладач з патоморфології – завідувач кафедри патологічної анатомії із секційним курсом та сурдою медициною, професор Ярослав Ярославович Боднар під час заняття запропонував мені написати наукову роботу.

Що я можу сказати про війну? Війна як і будь-яка інша криза, – це нова можливість. Особисто для мене досвід під час війни полягав у налагодженні взаємодії між державними структурами та волонтерськими організаціями.

– Як війна змінила ваш світогляд і життя?

– Фраза «життя – це найвища цінність у житті» після початку війни стала для мене, як і для більшості українців, надзвичайно актуальною, адже, прощаючись з людиною, можеш розмовляти з нею востаннє. Від перших днів війни я разом з однодумцями неодноразово долучався до плетіння маскувальних сіток у приміщенні Тернопільського драмтеатру та в ТЗОШ №10, брав

участь у сортуванні та відправленні ліків, медичного й технічного обладнання для військових, їжі та одягу для переселенців. Я справді відчув дух українського народу! Це стало поштовхом для створення медичного резерву серед студентів-медиків для лікарень, який зараз успішно виконує свої функції.

– І до початку повномасштабного вторгнення росії в Україну ви активно долучалися до громадської роботи університету. Можливо, якийсь проєкт для вас особливо важливий? Чому?

– Так, справді! Під час навчання на 3-ому курсі ми з однодумцями зорганізували проєкт PowerStep. PowerSTEP – це амбітний студентський волонтерський проєкт, основною метою якого є підвищити рівень знань студентів і допомогти їм у підготовці до іспиту «Крок-1» у доступній та зрозумілій формі. Ми розбираємо типові тестові завдання «Кроку-1» з детальним поясненням, підвищуємо загальний рівень знань і допомагаємо студентам ТНМУ у вирішенні всіх незрозумілих питань і проблем, що виникли впродовж навчання та підготовки. Нині проєкт

курують Максим Фік, Мар'яна Решітник, Роман Рудий, Вадим Невідомський, Анастасія Шевчук, Іван Крупницький, Уляна Дишко й, звичайно, я.

– Ви згадували, що спробували себе в науці. Вона вас цікавить і зараз?

– Так, надзвичайно. За 5 курсів навчання у виші я написав дві наукові статті, є автором шести тез. Окрім цього став призером міжнародної олімпіади з патологічної фізіології. Наразі відвідую відділення кардіології та палати інтенсивної терапії, оглядаю пацієнтів з інфарктом міокарда,

збираю про них аналітичні дані, щоб, можливо, виявити якусь закономірність і на основі цього написати наукову роботу. Принагідно хочу подякувати моєму науковому наставнику Ярославу Ярославовичу Боднару, який відчинив мені двері у світ науки, дав фахові настанови, тобто заклав фундамент моєї наукової діяльності.

– Як вам вдається поєднувати навчання, активну громадську та наукову діяльність? Які секрети вашого особистого тайм-менеджменту?

– Не байдкувати та правильно розставляти пріоритети! Для мене навчання та наука на першому місці, а активну громадську діяльність розглядаю більше як захоплення.

– У будь-якому разі навчатися в медичному виші важко. Погоджуетесь?

– Так, щоб справді чогось досягнути, потрібно провести не одну безсонну ніч.

– Чому обрали для навчання саме ТНМУ?

– Насамперед – це один з кращих вишів в Україні. На мій вибір вплинули також такі чинники: географічна близькість, відгуки знайомих і зручність роз-

ташування корпусів. У нас в області медичного університету на той час не було. Я мав вибір між Тернополем, Вінницею, Львовом і Києвом. Проаналізувавши всі варіанти та послухавши відгуки друзів, вирішив зупинитися на Тернополі. Вагомий фактор – у цьому виші навчалася моя мама Оксана Ярославівна, вона – лікарка-кардіологиня.

– Що найбільше вразило вас у ТНМУ та що було найкращим, коли щойно вступили?

– Найбільше мене в ТНМУ вразила діяльність центру виховної роботи та культурного розвитку, адже, коли спілкувався з друзями з інших медичних вишів України, вони зазначили слабкий розвиток цього напрямку у своїх університетах. Хочу також відзначити доброзичливість і доступність контакту всіх структур в університеті щодо студентів. Найважчою ж особисто для мене була адаптація до самостійного життя, оскільки змінювалося все: від оточення й до дозвілля.

– Які поради з власного досвіду дали б нинішнім першокурсникам?

– Не боятися помилятися! Кожна помилка – це досвід, а успіх – це час для радості. Краще спробувати та помилитися, ніж взагалі не спробувати.

– Взагалі ж, коли ви зрозуміли, що хочете пов'язати життя саме з медициною?

– Почалося все з того, що в другому класі я зламав руку. Мене повезли в лікарню накладати гіпс. У кабінеті все було таке чистеньке, гарне, світле, лікарі в білих халатах – привітні й усмінені. На мене це справило величезне враження. Так вже тоді з'явилася ідея стати лікарем. Остаточно ж я визначився в 11-ому класі в лютому, коли потрібно було вибирати предмети для складання ЗНО. Я до останнього вагався між ІТ-спеціальностями та медициною. На остаточний вибір вплинули мої роздуми над майбутнім. Якщо коротко, то в нашій державі конституційно закріплений курс на вступ до Європейського Союзу, де професія лікаря вважається однією з найпрестижніших та є найбільш високооплачуваною.

– Мамин приклад на вибір професії не надихав?

– Мамин приклад більше вплинув на вибір вишу. А ось щодо професії, я вирішував самостійно. Мама навпаки відраджувала мене вступати до медичного (усміхається), бо з власного досвіду знає, що то нелегкий шлях, тож це цілком моє бажання.

– Жодного разу не пошкодували про свій вибір?

– Кілька разів думав над правильністю свого вибору, однак

завжди мотивував себе вже величезним пройденим шляхом і кількістю здобутих досягнень під час навчання.

– Вже визначилися зі спеціальністю?

– Я – «бюджетник», тому моя спеціальність залежить від рейтингу. Залежно від можливості розглядаю хірургію, кардіологію та сімейну медицину.

– Чи не плануєте надалі розвиватися в науці?

– Обмірковую це питання. Хотів би працювати в Рівному. Влітку в наше місто переїхав Луганський медичний державний університет і, очевидно, він залишиться тут надовго. Розглядаю варіант працевлаштування в цьому закладі. Та водночас не хотів би цілком присвячувати своє життя науці, а поєднувати її з практичною медициною.

– Якщо могли б мандрувати в часі, куди б відправилися та чому?

– У середньовіччя на терени нашої Батьківщини, щоб запобігти світовому науковому занепаду, спричиненого релігійною діяльністю, та здійснити промислову революцію задля створення українського авангарду науки (сміється). Насправді я не жартую. Нині церква, якщо навіть і не підтримує науку, то принаймні не створює їй перепон, а у середньовіччя вона затримала розвиток науки, умовно кажучи, на тисячу років. Чого лише варта інквізиція, яка видавала всіх науковців за чарівників і відьом. Тож якби можна було змінити цю ситуацію, то це варто було б зробити.

– Що вас надихає та додає сили у складні моменти?

– Передусім – віра в краще майбутнє. Я хочу стати найкращим спеціалістом у своїй галузі в Рівненській області, щоб мене рекомендували в кожному населеному пункті.

– Де та як любите відпочивати?

– Зазвичай стараюся проводити більше часу з друзями або за програмуванням, що є моїм основним захопленням. Люблю, особливо ввечері, гуляти в парку Національного відродження, неподалік якого живу. Буває, цілий день сиджу за книжками чи працюю за комп'ютером, тож просто виходжу туди подихати свіжим повітрям, насолодитися природою.

– Що найважливіше дав вам ТНМУ?

– Окрім величезного багажу знань, Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського дав мені впевненість у власних силах. Усе можливо! Необхідно лише докласти трохи зусиль!

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

Професійні династії заохочували за радянських часів не лише на виробництві, але й у медицині. І хоча нині це поняття вже не цілком актуальне, лікарські династії існують, розвиваються та користуються авторитетом у пацієнтів і у своїх колективах. Однією з медичних династій Тернопільщини є родина Мартинюків. У вересні всією дружною родиною тут відзначали ювілейний день народження Лілії Петрівни Мартинюк, професорки нашого університету, лікарки-нефрологині вищої кваліфікаційної категорії, членкині правління Асоціації нефрологів України, членкині Європейської асоціації нефрологів та Американського нефрологічного товариства.

«МЕНІ НЕ БУЛО САМОТНЬО САМІЙ ІЗ СОБОЮ»

– Ліліє Петрівно, напевне, такий родовід накладає величезний тягар відповідальності. Хто ж найбільше вплинув на формування вашої особистості?

– Найбільшим авторитетом був тато Петро Гаврилович, заслужений лікар України, відмінник охорони здоров'я, багаторічний очільник лікувальних закладів Тернопілля, талановитий лікар, вчений та організатор охорони здоров'я. Коли я народилася, то батьки були студентами й вступили до інституту після закінчення медучилища, часи були не прості, отож доводилося ще в лікарні підробляти. Тому слово чергування я пам'ятаю з самого

Лілія МАРТИНЮК у дитинстві (1963 р.)

раннього віку, й не можу сказати, що воно мені подобалося, бо відбирало в мене маму та тата. Ще один момент з дитинства, який справив на мене враження, це робота мого батька над кандидатською дисертацією. Одразу після навчання він не залишився в аспірантурі, а пішов працювати практикуючим неврологом. Одночасно під керівництвом професора О.А. Яроша розпочав роботу над дисертацією, яка стосувалася регенерації нервових волокон в умовах променевої травми. І от ми у вільний від роботи час ходили разом у віварій, де були опромінені кролики. Їх потрібно було належним чином доглядати. Батько якусь ділянку роботи доручав мені – збирати полин, інші трави. Дуже плакала, якщо якась тваринка гинула. Так минали мої перші наукові університети. І вже тоді для мене це була наука, я знала, що перш, ніж досягти результату, потрібно докласти чимало зусиль.

– Що було вашим улюбленим заняттям у дитинстві? Які

найяскравіші спогади збереглися в пам'яті?

– Моя сім'я мешкала на останньому поверсі будинку, який колись належав австрійському лікарю, і був побудований 1901 року. Отож у нашому розпорядженні було горище. Там залишилися від попереднього господаря багато книжок німецькою мовою на медичну тематику, медичний посуд – мензурки, колби, розбита венеційська люстра. Я вважала усе це своїми скарбами й часто полюбляла там усамітнитися. Розкладала медичне начиння під венеційською люстрою, і з накидкою, якою в ті часи засталили подушки, уявляла себе чарівницею чи вченою. Фантазувала, як сиджу в науковій лабораторії та розмірковую над якимось винаходом. Так у мене вже в ті роки проявлявся потяг до науки. Мені не було самотньо самій із собою, навпаки, цікаво.

Згодом батька призначили головним лікарем Микулинецької фізіотерапевтичної лікарні, тоді вона називалася грязелікарня. Для мене цей момент також був своєрідним потрясінням, коли я вперше її побачила. Уявіть панський стародавній маєток, де при вході стоять у повний зріст величезні атланти, які своїми кам'яними руками тримають будівлю. Відчиняєш вхідні старі скрипучі під століттями часу двері, а перед тобою – широчезні дерев'яні сходи, що, розгалужуючись, ведуть на другий поверх з великими вікнами, в яких віддзеркалюється величезний парк. Мені тоді здавалося, що я потрапила в музей.

Але все було неспорядковане, парк зарослий, на подвір'ї безлад. Я стала свідком того, як батько з цієї будівлі зробив лічницю для природного оздоровлення, що згодом виросла в передовий санаторний заклад і навіть прирівнювалася до оздоровниць Мацести. Добудував корпуси, об'єднав нові будівлі зі старим замком так, що вони не втратили своєї історичної цінності та архітектурної привабливості. Була впорядкована територія, розбиті клумби з трояндами. Я дуже любила гуляти оновленим парком. У мене навіть збереглися світлинки, коли я з батьком на прогулянці в парку, а поруч білочка.

– У школу пішли в Микулинцях?

– Ні, в Тернополі. Мешкала разом з бабусею, а батько з мамою ще деякий час залишався в

Професорка Лілія МАРТИНЮК:

Микулинцях, доки його не призначили головним лікарем Тернопільської психоневрологічної лікарні.

Я була старанною ученицею. Любила вчитися. Знаєте, я була обласкана увагою і однокласників, і вчителів. У кожному класі отримувала похвальні листи. Займала призові місця на олімпіадах з фізики, хімії, географії, любила математику. Моїм конкурентом з математики був Юрій Лапуста, зараз він професор математики у Сорбоні, чим і я дуже пишаюся.

Це я веду до того, що знання ми отримували в ті часи гідні. Взагалі в мене була схильність до точних наук. Водночас я добре знала англійську мову й вчителі навіть рекомендували мамі послати мене навчатися до міст, де є факультет іноземних мов. Але переді мною був приклад моїх батьків та якась внутрішня тяга до медицини, яка ще з дитинства полонила моє серце.

«Я ДУЖЕ ХОТІЛА СТАТИ ЛІКАРКОЮ»

– Отож ви обрали Тернопільський медичний університет. Вступили одразу?

– Так. Я закінчила школу із золотою медаллю, на «відмінно» складала лише один іспит, а відтак стала студенткою. З теплом, напевне, як і кожен, згадую студентські роки, бо це молодість, коли життя буває й здається, що увесь світ біля твоїх ніг. Це студентські друзі, які залишилися на все життя. Навчання давалося легко, особливо, коли були теоретичні науки. Коли ж настав час клінічних дисциплін, то пригадалося, як з батьками ходила до лікарні, хворі, яких привозили на візках, потім їх лікували й вони вже виходили з лікарні власними ногами. Певна річ, я теж хотіла бути лікаркою, яка творить такі «чудеса», розуміючи, що для цього потрібно бути наполегливою в науці. Повчитися ж було в кого. З особливою теплою згадую нині Зенту Жанівну Гуде, яка мене якось виділяла серед інших студентів, навіть не здогадуючись, що через багато років нас поєднає родинна нитка. Я вийду заміж за її сина. А в ті роки сприймала її як доволі вимогливого викладача, яка нікому не робила поблажок. Зента Жанівна була одним із фундаторів нашого університету, перша жінка-професорка медицини в Тернополі й дуже поважна особистість. Гарні спогади зринають у пам'яті про блискучих викладачів і добропорядних людей – професорку Олену Олексіївну Маркову, професора Василя Васильовича Файфуру, якого знала з

дитинства, бо він батьків добрий товариш. Професор Микола Петрович Скакун – також непересічна особистість у когорті наших викладачів. Він пропонував мені залишитися на кафедрі клінічної фармакології.

– Але на вас чекала клінічна медицина?

– Так. Я дуже хотіла стати лікаркою. Після закінчення інтернатури повернулася в ту лікарню, де колись працював мій батько, в Микулинці. Працювала лікаркою-терапевткою в кардіологічному відділенні. Пригадалося, який чудовий молодий колектив у нас тоді склався, зокрема, в ті роки там розпочинав свій професійний шлях відомі нині в області кардіології Леонід Садлій, Людмила Шведова та інші.

Час збігав і 1992 року я вирішила вступити до клінічної ординатури. Це – найвища форма удосконалення лікарської майстерності, гадала, чому б мені не спробувати, досвіду трохи здобула, знання ще з інституту свіжі. Так потрапила на кафедру терапії інституту післядипломної освіти, якою в ті часи керував професор Євген Михайлович Стародуб. Колектив кафедри складала вже знані в цій сфері науковці та зовсім молода гілка, до якої мене радо прийняли. Нині вже професорка Олена Самогальська, доцент Михайло Гаврилюк – всі ми тоді були клінічними ординаторами. Але якщо вони вже розпочали наукові дослідження, то я, щойно прийшовши, була в роздумах. Пригадалися батькові кролі й те, як за ними потрібно спостерігати, чи не кожного дня щось занотовувати, фотографувати. Мене ці дитячі спогади трохи насторожили. Але швидко себе опанувала й, зважаючи на мій усе-таки наполегливий характер, вирішила: візьму й я наукову тему. Мою увагу привернуло те, який

клінічний ефект справляють фізіотерапевтичні методи – НВЧ-терапія, ендovasкулярна лазерна терапія, у хворих із запальними захворюваннями нирок. Я спостерігала, як у пацієнтів без оперативного втручання почали відходити конкременти, та й узагалі їхній стан значно поліпшився. Люди навіть вже самі почали звертатися, бо почули, що на інших ця методика спрацювала. Цей успіх мене надихнув до написання кандидатської дисертації, яку успішно через два роки захистила. До слова, це була перша дисертаційна робота з нефрології в нашому тоді ще медичному інституті.

– Узагалі ж, чим вас привабила ця наука?

– Порівняно з іншими, нефрологія як медична наука виокремилася не так давно – у середині 70-х років минулого сторіччя. 1980 року в Тернопільській обласній лікарні створили нефрологічне відділення, засновницею якого стала моя мама Олена Степанівна Мартинюк. Разом з легендою нашої вітчизняної нефрології, колишнім головним нефрологом МОЗ України, академіком НАМНУ Любомиром Антоновичем Пирогом, який створював в ті часи в усіх обласних центрах нефрологічні служби, вона долучилася до цієї справи. Отож я мала наочний приклад швидких еволюційних змін у нефрології, як в жодній з інших

Лілія МАРТИНЮК з татом Петром МАРТИНЮКОМ після закінчення середньої школи (1979 р.)

спеціальностей. Особливо різкою події відбулися з впровадженням методів ниркової замісної терапії, завдяки яким хворі без шансів на життя виживали. Гемодіаліз, перитонеальний діаліз, трансплантація нирки дозволяли значно продовжити життя недужих. Наразі в нашій області є пацієнти-рекордсмени, яким 20 років тому трансплантували нирку. Хіба це не успіхи!

«У ЖИТТІ ТАК БАГАТО МОЖЛИВОСТЕЙ, ВАРТО ЛИШЕ СПРОБУВАТИ ВЛАСНІ СИЛИ»

І я вирішила не зупинятися на досягнутому. Після захисту кандидатської дисертації працювала асистенткою кафедри терапії післядипломної освіти, згодом трудилася на інших кафедрах, але мала намір усе-таки продовжити професійний розвиток у нефрології. До сфери моїх наукових інтересів прийшла тема патології кісток і мінерального обміну в хворих на хронічну хворобу нирок. Ця хвороба відома давно, її визнали ще з 1937 року минулого століття, але лікувати не було чим. Тоді у нашому інституті запрацював денситометр, це був єдиний в Україні апарат, який точно вимірював мінеральну щільність кісткової тканини. І знову гору взяла наукова допитливість: чому б не спробувати, може вдасться хво-

Лілія МАРТИНЮК з матір'ю, татом і сестрою Ларисою (1981 р.)

ристі всі центри остеопорозу України, він співпрацював з величезною кількістю науковців, фахівців практичної медицини, провідний епідеміолог щодо вивчення стану кісткової тканини в Україні. Саме Владислав Володимирович увів нас до світової спільноти з вивчення остеопорозу.

2004 року я захистила докторську дисертацію на тему: «Диференційовані підходи до лікування кісткової тканини у хворих на хронічну хворобу нирок». І оскільки захищала свою роботу в Інституті нефрології НАМН України, то доля звела мене з чудовим колективом цього закладу, а також з членом-кореспондентом НАМН України, професором Миколою Олексійовичем Колесником і професоркою Іриною Олексіївною Дудар, з якими співпрацюю й досі. Це мої друзі, надзвичайно доброзичливі, душевні люди.

«Я ЗА ТЕ, АБИ ВІДСТОЮВАТИ ВЛАСНУ ДУМКУ»

– 2015 року вас призначили на посаду завідувачки кафедри внутрішньої медицини №3? Як склалася ваша доля керівника? Чи комфортно вам у цій ролі?

– Це новостворена кафедра й усі наших викладачів я добре знала раніше, в мене з усіма були гарні стосунки. Коли ж прийшла вже в ролі керівника, то стала таким же членом цього невеликого товариства, який має ті ж самі зобов'язання, що й усі інші. У мене такий принцип в житті – будь-яку роботу, яку тобі доручили, намагайся виконати якісно. Якщо це спільне завдання, то намагаюся його розподілити справедливо між усіма. Звісно, трапляється моменти, коли людина забула чи з якихось при-

найкращими лекторами та педагогами. Я пишаюся нашими викладачами, які користуються повагою у студентів.

«МОЇ НАЙКРАЩІ АНТИДЕПРЕСАНТИ – ЦЕ ВНУКИ»

– Де знаходите для себе зону комфорту в ці непрості часи? Чим намагаєтеся себе розрадити, заспокоїти?

– Виходжу з того, що в мене є діти та онуки й тут уже я повинна бути для них опорою та забезпечити спокій. Найкраще в цьому діє власний приклад. Дивлячись на мене, вони повинні знати, що потрібно вчитися, здобувати знання. Майбутнє буде, Україна обов'язково переможе й вони повинні мати той внутрішній стержень, який не дозволить зламатися в цей важкий час. Ця віра тримає й мене. Наша сім'я після початку повномасштабного вторгнення росії залишилася в Україні, ми віримо в наші Збройні сили. Ми налаш-

санти – це внуки. Намагаюся з ними якнайчастіше ходити на прогулянки, тоді поганій настрій як рукою знімає. Це для мене найкраща розрада в житті. Вони такі допитливі та кумедні, що одразу забуваєш про всілякі негаразди. У мене їх двоє – Владислав та Святослав. Старшому десять, а молодшому – шість, цього вересня пішов у перший клас. Владислав успішно займається спортом, у дитячій професійній команді, кілька років тому був визнаний найкращим гравцем року. На «відмінно» закінчив четвертий клас класу Інтелект України. Зараз навчається в гімназії ім. І. Франка.

– Осінь – це пора, коли ви народилися, ваша улюблена?

– Осінь для мене – це час меланхолії та роздумів. Невеличкою хмаринкою вона з'являється на видноколі, кетягами пурпурової горобини нагадуючи про те, що літо, на жаль, відходить. Хоча сонце так само світить яскраво, проте вже не гріє, і моє улюблене літечко теж відлітає, навіую-

Лілія МАРТИНЮК під час улюблених подорожей з чоловіком Сергієм БУТВИНОМ (м. Венеція, Італія, 2018 р.)

рим якимось допомогти? Ми почали обстежувати пацієнтів з цією патологією й зазначили основну закономірність: у них доволі рано втрачається кісткова маса. Це призводить до патологічних болючих переломів, які погано загоюються. Певна річ, не можна це так залишити. Відтак апробували й розробили різні схеми лікування активними метаболітами. Моїм науковим керівником стала професорка Світлана Іванівна Сміян, надзвичайно компетентний у цій галузі фахівець. Вона тоді вже очолювала Тернопільський центр остеопорозу. З цієї співпраці й розпочалося виконання моєї докторської дисертації. В цей час доля звела мене з іншою непересічною особистістю, легендою вітчизняної остеопорозологічної школи та її багаторічним очільником, професором Владиславом Володимировичем Поворознюком. Це була унікальна людина, яка зуміла об'єднати в тісному співтова-

чин не виконала доручену їй справу, тоді обов'язково з'ясовую, чому вона так вчинила, й даю їй можливість висловитися. Знаєте, конфлікти – це найгірше, що може бути в будь-яких стосунках, тим більше – виробничих. Звісно, я за те, аби відстоювати власну думку, бо це головна ознака особистості, яка має свою позицію. Але людина має обґрунтувати та пояснити, чому вона так вчинила, щоб потім ми разом могли знайти вихід із ситуації, чи дійти спільної думки. Але я не допускаю таких ситуацій, коли справа заходить до конфлікту. Знаєте, чому? Бо після конфлікту потрібно миритися, а це завжди важче, ніж позбутися суперечок. Тому по житті я завжди намагаюся їх уникати. До того ж переді мною живий приклад моїх батьків, які не були авторитарними керівниками, вони вже давно не на керівних посадах, але друзі залишилися досі. Не буває й дня, щоб не передавали вітання Петрові Гавриловичу чи Олені Степанівні. Цікавляться й співробітники, й колишні хворі. Їм телефонують, радяться, запрошують на гостину, спілкуються, для мене це приклад того, як повинна поводити себе людина у соціумі.

У нас дев'ять осіб професорсько-викладацького складу та один лаборант. Усі фахівці з великим досвідом і високопрофесійні. Впродовж останніх двох років наші викладачі визнані, за даними анкетування серед українських студентів 5 та 6 курсів,

Професорка Лілія МАРТИНЮК з колективом кафедри внутрішньої медицини №3 (2021 р.)

товані на перемогу й вона неодмінно буде за Україною. Те ж саме й на роботі. Намагаємося своїм студентам забезпечити умови психологічного комфорту. Нарешті через два роки вони прийшли в клініку, тому зараз той час, що забрав у нас COVID-19, маємо наздогнати.

– Як інструмент використовуєте для подолання кепського настрою?

– Мої найкращі антидепре-

чи легкий смуток та ностальгічний настрій. Це найкраща пора для того, аби послухати мої улюблені джазові композиції, класичну музику – Шопена, Вівальді...

– Що ж дає вам відчуття душевної рівноваги?

– Море, хоча тепер здається, що відпочинок на морі був десь там, в іншому житті. Я обожаю плавати й щойно заходжу в тугу прохолоду хвилю, одразу ж відчуваюся, як риба в воді. Можу годинами спостерігати захід сонця, коли воно занурюється в нескінченний морський простір на обрії. Це і є хвилини невимовної душевної радості.

– Що побажали б молодому поколінню лікарів?

– Вірити у власні сили, в житті так багато можливостей, варто лише спробувати. Нас нині сприймають у світі, в нас повірили, щоправда, великою кров'ю дісталася визнання, але це шанс. Не забувайте тільки про свою Батьківщину. Будьте насамперед корисними Україні!

Лариса ЛУКАЩУК

Лілія МАРТИНЮК, Сергій БУТВИН разом із сім'єю доньки (2018 р.)

ВИДАВНИЦТВУ «УКРМЕДКНИГА» – 25!

Власне, сама поява на теренах України 1997 року видавництва, яке забезпечувало якісною україномовною медичною літературою та періодикою виші й середні навчальні медичні заклади, стала визначною подією. Цього вересня видавничо-поліграфічний комплекс «Українська медична книга» відзначає 25-річчя!

«Перша книга, яку ми видали, – «Мікробіологія, вірусологія, імунологія» професора Івана Олександровича Ситника. Це була справжня подія! – пригадує заступниця ректора з видавничих питань Любов Логін. – Згодом ми цей підручник для медичних вишів ще не раз перевидували, величезним попитом він користується й нині».

фонувала за вказаним номером, мене запросили на співбесіду.

адже закінчила академію друкарства та вже кілька років пра-

тужність. Упродовж 10-15 років «Укрмедкнига» видавала підручники десятитисячними накладом, які миттєво розходилися всією Україною, – це був розквіт нашого видавництва».

Прикро констатувати, та поступу видавництва суттєво завадила пандемія, а тепер – і війна. Непрості часи для всіх. Та немає сумніву – й з цим ми обов'язково впораємося!

Примітно, що Оксана Гулько, начальниця поліграфічного відділу видавництва «Укрмедкнига», яка очолює його з часу створення, прийшла на роботу також за оголошенням.

«При першій зустрічі тодішній ректор Ковальчук мене запитав: «Як гадаєте – у вас вийде?». Я стелу плечима: «Постараюся». Леонід Якимович на те зауважив: «Взагалі-то мені подобаються люди впевнені, які відразу кажуть – так, впораюся». «І все ж таки, я спробую», – відповіла я», – з усмішкою пригадує Оксана Гулько.

Відразу взялася до справи. Ознайомила з обладнан-

чили. Загалом же люди були готові до роботи. Тож ми й почали друкувати. Спочатку трохи простіше – бланки, а потім випустили нашу першу книжку з мікробіології. Як зараз, пригадую це!».

На запитання, що в її роботі для неї найцінніше, Оксана Гулько, не задумуючись, щиро відпо-

З початку заснування видавництва «Укрмедкнига» його керівником на громадських засадах був Михайло КОРДА, нині – ректор ТНМУ, професор. На світлині: Михайло Михайлович з колективом редакційного та відділу комп'ютерної верстки (1998 р.)

Нагадаємо, що створили видавництво «Укрмедкнига» за ініціативою тодішнього ректора університету, професора Леоніда Ковальчука. На той час це було перше видавництво в Україні, яке забезпечувало студентів і викладачів медичних навчальних закладів держави навчально-методичною літературою (підручниками, посібниками, атласами, словниками, монографіями, методичними матеріалами тощо) українською мовою.

Посаду керівника видавництва «Укрмедкнига» з 1997 року на громадських засадах обіймав теперішній ректор Михайло Корда. З кінця 1998 до березня 2011 року видавництво «Укрмедкнига» очолювала Дарія Богун. Коли 2011 року вийшла на заслужений відпочинок тодішня керівниця «Укрмедкниги» Дарія Богун, Леонід Ковальчук довірив керівництво цим підрозділом Любові Логін. Сама Любов Василівна нині зізнається, що бралася за цю справу не дуже охоче та з певною пересторогою. Адже вона працювала в друкарні, роботу в якій знала досконало, а видавництво охоплює значно більше напрямків. Довелося вивчати багато нового, дещо пізнавати навіть, як мовиться, «з нуля».

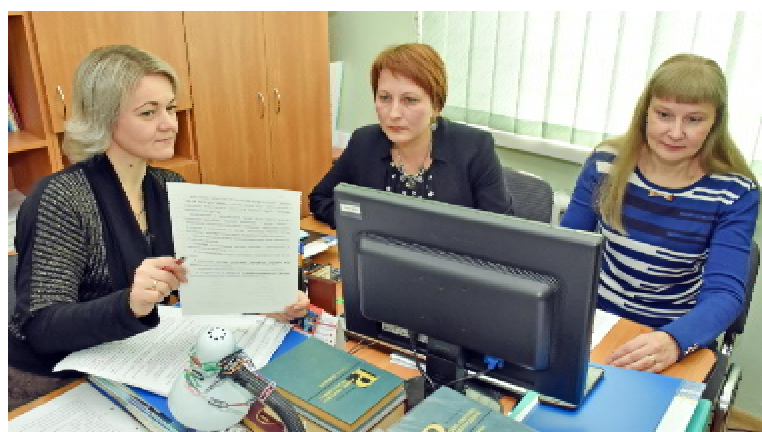
І вже понад 11 років видавництвом керує Любов Логін. Узагалі ж Любов Василівна працює в «Укрмедкнизі» чи не з перших днів її існування.

«Видавничо-редакційне відділення почало діяти з вересня 1997 року, а з лютого 1998-го запрацював поліграфічний відділ», – пригадує Любов Логін.

Потрапила ж вона сюди за оголошенням у газеті. «Зателе-

Прийшла. Сиджу, чекаю. Викликали мене в кабінет ректора. Хто саме брав участь у співбесіді, я з того хвилювання й не

цювала. Коли всі пройшли співбесіду, нас знову запросили на розмову й мене привітали з новим місцем роботи. Відразу розказали про умови праці. Всіх нас, працівників видавництва, дуже тепло прийняли й у відділі кадрів, і в бухгалтерії. Всі

(Зліва направо): Оріся ШПАК, літературна редакторка, Світлана ДЕМЧИШИН, технічна редакторка, Віта СИТАР, літературна редакторка

зауважила, – сміється. – Оскільки я претендувала на посаду технолога в друкарню, мені ставили багато професійних запитань. Відповідала чітко,

хотіли допомогти, підказати. Адже ми вчилися розробляти всі норми, інструкції та звіти. Втім, швидко все це збагнути та почали працювати на повну по-

трібно придбати для повноцінної роботи друкарні. Наступний важливий момент – добір кадрів, – зауважує Оксана Омелянівна. – Проблем з цим не було, бо саме закривалася тернопільська обласна друкарня

відає: «Люди. Коли я очолила друкарню, про виробництво не хвилювалася, адже знала свою справу добре. А ось новий колектив – це завжди виклик. Тому надзвичайно важливо, що мені відразу вдалося знайти спільну мову з людьми. Адже від цього

(Зліва направо): Віта МАРЧЕНКО, Наталія СОРОКАТА, Леся КАПКАЄВА, Лариса МЕЛЬНИК, Юлія ПНЬОВА, літературні редакторки

«Поліграфіст» і багато її працівників перейшли до нас. Фактично готові спеціалісти. Дещо в нас було нове, то ми їх трохи під-

безпосередньо залежить і якість праці. Нам вдалося створити єдиний згуртований колектив. Люди в нас кваліфіковані, дуже працюють, дисципліновані. Ми вже називаємо себе не інакше як одна сім'я».

Віта Ситар у сім'ї «Укрмедкниги» – з першого дня! Саме вона першою у вересні 1997 року була оформлена на роботу у видавництво на посаду коректора, нині ж – літературний редактор і провідний фахівець з 25-річним стажем праці в медичному видавництві. Запитую Віту, чи складно редагувати праці наших науковців. «Буває по-різному, – усміхається вона. – Спочатку було справді дуже складно, коли ще не мали спеціальних словників з медичною термінологією українською мовою. Доводилося вишукувати все по крупинках».

Колектив поліграфічного відділу видавництва «Укрмедкнига»

(Продовження на стор. 9)

ВИДАВНИЦТВУ «УКРМЕДКНИГА» – 25!

(Закінчення. Поч. на стор. 8)

«Коли я прийшла на посаду заступника ректора з видавничих питань, знаєте, що мене здивувало найбільше? – додає Любова Логін. – Ніколи доти я навіть не могла собі подумати, що можна сперечатися з професором. Яюсь заходжу, а мої дівчата-редактори переконують авторів, мовляв, що ви тут неправильно написали, так не може бути. От саме літературний редактор повинен побачити це. Уявляєте, які професіонали?! Для мене це щось неймовірне! Наші фахівці вчитують наукові журнали, яких наразі в нас виходить 12, кожна відповідає за свій журнал. Тож

вони – спеціалісти у певній галузі. Автори з ними погоджуються та дякують за слушні зауваження. Не менш важливе правильне оформлення й компонування тексту, верстка, дизайн, технічне оформлення, які мають відповідати поліграфічним стандартам. З цими завданнями вміють добре впоратися фахівці

програми та комп'ютерну техніку у відділі комп'ютерної верстки та мінідрукарні, придбано багатофункціональний принтер А3-формату, новий різнограф і цифровий кольоровий пристрій А3-формату. Нині основні напрямки діяльності видавництва, як і всі 25

яких є досвідчені педагоги-науковці Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського. Це: «Пропедевтика внутрішніх хвороб» (Епішин А.В.), «Біохімія людини» (Гонський Я.І.), «Фармакологія» (Посохова К.А., Ска-

(Зліва направо): **Наталія НИЖЕГОРДОВА, Оксана ПУХАЛЬСЬКА, Зоряна ЯСКІЛКА, Світлана ЛЕВЧЕНКО, Ірина ПЕТРИКОВИЧ, Ярослава ТЕСЛЮК, Галина ЖМУРКО, провідні фахівці відділу комп'ютерної верстки**

років, – випуск та реалізація власної друкованої продукції, надання редакційно-поліграфічних послуг іншим видавництвам, організаціям, підприємствам, приватним особам».

За 25 років існування видавничо-поліграфічного комплексу

кун М.П.), «Основи внутрішньої медицини. Посібник для студентів IV-V курсів медичного факультету» (Швед М.І.), «Основи практичної електрокардіографії» (Швед М.І., Гребенік М.В.), «Основи сестринської справи» (Пасечко Н.В.), «Терапія» (Швед М.І., Пасечко Н.В.), «Анатомія, фізіологія з патологією» (Федонюк Я.І.), «Хірургія» (Кіт О.М.), «Мікробіологія, вірусологія, імунологія» (Ситник І.О.), «Основи фармакології з рецептурою» (Скакун М.П.), «Патанатомія і патофізіологія людини» (Боднар Я.Я.) та інші.

«За 25 років нашої роботи ми зайняли стійку позицію серед інших спеціалізованих видавництв, які займаються випуском навчально-методичної літератури, – ділиться думками Любов Логін. – І хоча 25-річчя «Укрмедкнига» випало на непрості часи, віримо, що здолаємо всі труднощі, і наше видавництво й надалі плідно працюватиме для розвитку медичної сфери в Україні. Хочемо подякувати керівництву вишу за підтримку та можливість виконувати нашу місію в університеті, а також усім авторам, головним редакторам і відповідальним секретарям наукових журналів за плідну співпрацю та взаєморозуміння.

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

(Зліва направо): **Оксана СЕНЧУК, технолог, Ірина СМОЛІЙ, Мирослава САВКА, Марія ФІЛЬ, палітурниці, Оксана ГУЛЬКО, начальниця поліграфічного відділу, Ольга ГРИЦИШИН, Оксана КОЦАН, палітурниці, Оксана СТУПЯК, монтажистка**

комп'ютерної верстки. Це свідчить про те, що працівники у нашому видавництві – надзвичайно високого рівня».

Віта Ситар зауважує, що нашим працівникам завжди вдається порозумітися з авторами та прийти до виваженого рішення.

«За цей час нам вдалося багато зробити, а навчитися ще більше, – підсумовує Любов Логін. – Ми перейшли в нове спеціально побудоване приміщення, що дало можливість створити єдиний видавничо-поліграфічний комплекс. Було проведено капітальний ремонт поліграфічного відділу, оновлено

«Укрмедкнига» підготовлено та виготовлено майже 200 назв підручників (з них 14 англійською мовою), 417 назв навчальних посібників (31 англійською мовою), 135 назв монографій (2 англійською мовою), 222 назв збірників тез наукових конференцій та 114 назв іншої літератури. Було створено 48 назв електронних книг, 680 назв методичних вказівок, розроблено майже 3100 навчальних таблиць. Багаторазово перевидавали та вони здобули популярність не лише серед студентів навчального закладу, а й широкого кола читачів, підручники, авторами

наслідують новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

ОБ'ЄКТИВ

Студенти медичного факультету Уляна НАУМОВА, Віталій КАНІЙ, Юлія ХАРХАЛІС, Вікторія МІРОШНИК
Світлина Миколи ВАСИЛЕЧКА

ДАТА

23 вересня виповнилося 60 років доцентів кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання ТНМУ Володимирі Богдановичу КОВАЛЮ

Вельмишановний
Володимире Богдановичу!
Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!
У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту та успішно пройшли 33-літній трудовий шлях від старшого лаборанта до доцента кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання медичного факультету.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як одного з талановитих випускників третього покоління, науковця, висококваліфікованого клініциста-фізіотерапевта, досвідченого педагога й вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема, як колишнього члена профкому університету, завуча кафедри, куратора студентських груп.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для

наслідують новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Володимире Богдановичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай добром наповниться хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в ній багато

Прихильна доля огорта крилом!
Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

27 вересня виповнилося 50 років професорові кафедри фармакології з клінічною фармакологією ТНМУ Вікторові Миколайовичу МЕРЕЦЬКОМУ

Вельмишановний
Вікторе Миколайовичу!
Сердечно вітаємо Вас з 50-літтям!
У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту та успішно пройшли майже 24-літній трудовий шлях від аспіранта, асистента, доцента до професора кафедри фармакології з клінічною фармакологією.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як одного з талановитих випускників третього покоління, науковця, висококваліфікованого, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідують новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Вікторе Миколайовичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку і добра,
Щоб Ви були здорові і щасливі,
Щоб доля тільки світлою була.

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

«БІБЛІОТЕКА ТНМУ – МІСЦЕ, ДЕ ГАРМОНІЙНО ПОЄДНУЮТЬСЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»

30 вересня відзначають Всеукраїнський день бібліотек. Сучасна бібліотека – особливе місце. Це відкритий кожному безмежний інформаційний світ; це справжня скарбниця, яка зберігає пам'ять і мудрість народу; це храм духовності, до якого завжди можна прийти за розрадою. Для більшості людей бібліотеки – це частина їхнього життя. Тому 30 вересня – свято для всіх причетних до бібліотеки, для всіх, хто любить книгу та хто присвятив своє життя подвижницькій праці на ниві просвіти.

З нагоди Всеукраїнського дня бібліотек у книгозбірні ТНМУ ім. Івана Горбачевського організують традиційну Декаду відчинених дверей. Про низку заходів, що відбудуться впродовж декади, та про роботу бібліотеки у воєнних умовах розповідає її директорка Олена ПРОЦІВ.

– Нині всі живемо мрією про перемогу. І будемо свою роботу теж з мріями про перемогу. Одне з основних завдань бібліотек – виховання патріотизму. Але зараз у нас немає потреби роз-

Назара М'ялігулієва, Героя з Тернопільщини, який 23 червня загинув на фронті, виконуючи бойове завдання. Молодий поет-романтик, який став справжнім воїном, Назар М'ялігулієв від 2014 року захищав Україну та всіх нас. Вдовою залишилася молода дружина, сиротами – троє діток... Назар змалечку писав вірші, згодом видав дві збірки, третя вже помертвості побачила світ завдяки дружині Героя – Галини.

Плануємо також зорганізувати зустріч з Людмилою Охріменко – українською письменницею з Харкова, яка зараз тимчасово живе в м. Івано-Франківську. Пані Людмила – автор воєнного роману «Оскар», що розповідає про події на сході країни 2015 року. В основі твору – історія українського розвідника, який потрапив у полон. Торік «Оскар» отримав спеціальну відзнаку Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» як найкращий роман на воєнну тематику.

У переддень Дня української армії та Дня пам'яті УПА запросимо наших студентів на вечір пам'яті «Спогади повстанця», де розповімо про Українську повстанську армію, її героїв, з кого завжди потрібно брати приклад.

Плануємо також розгорнути виставку українських вишивок. Адже вишивка – це більше, ніж просто рукоділля. Кожен візерунок на вишиванці, рушнику, сер-

Олена ПРОЦІВ, директорка бібліотеки ТНМУ

– До слова, вдалося розв'язати проблеми з поверненням підручників іноземних студентів, які на початку війни швидко намагалися виїхати додому й, зрозуміло, що більшості з них тоді було не до книг?

– На щастя, значна частина підручників уже повернулася в бібліотеку. У цьому нам дуже допомогли студенти-шестикурсники з Індії Шумаель Атар Кхан і Сінг Рудравендра Пратап. За що велика вдячність. Окрім того, ми неодноразово публікували оголошення у соціальних мережах, люди відгукувалися, повертали залишені підручники. Тішуся, що вдалося зберегти фонд. Це велика цінність, адже підручники сучасні, якісні та недорогі.

– Багато студентів дуже люблять працювати й просто перебувати в читальній залі нашої бібліотеки. Чим вона їх так приваблює?

– Упродовж останніх семи років ми доклали чимало зусиль, аби перетворити університетську книгозбірню на сучасний інформаційно-просвітницький заклад. А ще ми постійно відчуваємо цілковите розуміння та підтримку адміністрації університету. У результаті – маємо бібліотеку, яка вважається однією з кращих у місті.

В університетській книгозбірні обладнано сучасну читальну залу, розділену на декілька функціональних зон: зону для роботи з документами, інтернет-центр, сектор періодичних видань, місце для проведення конференцій, зустрічей, презентацій тощо. Приміщення облаштовано сучасними зручними та функціональними меблями. До послуг користувачів також конференц-зала та кімната для роботи з дисертаціями. У залі каталогів і картотек можна отримати інформацію про наявність того чи іншого видання в бібліотеці, здійснивши пошук в електронному чи традиційному (паперовому) каталозі. Для зручності пошуку в електронному каталозі в залі встановлено пошукові термінали.

уковими виданнями, фаховою періодикою. Безумовно, ми до послуг і наших аспірантів та викладачів. Наша бібліотека відкрита для всіх.

Так, студенти дуже люблять нашу бібліотеку. Навіть тепер, попри всі складнощі, попри війну, наша читальна зала не буває порожньою. Коли сім років тому я прийшла працювати в бібліотеку ТНМУ, моєю мрією було – створити комфортне місце для навчання й відпочинку, місце, яке студенти будуть любити, куди приходили буть із задоволенням. Щиро сподіваюся, що нашому колективу це вдалося. Знаєте, серед студентів є діти моїх знайомих. Вони не живуть у гуртожитках, мають окремі кімнати, де можна усамітнитися для навчання, та гарні домашні бібліотеки, якими можуть користуватися. Втім, вони дуже часто бувають у нашій читальній залі. Я запитую: «Чому ти сюди приходиш?». – «А тут краще, тут зручніше й цікавіше». Для мене такі зізнання дуже цінні. Справді, в нашій бібліотеці особлива атмосфера. Ми дуже хотіли її створити й нам це вдалося. Ми зуміли повернути користувачів до бібліотеки. На мій погляд, це надзвичайно важливо.

– Окрім, власне, книг, що ще знаходять для себе в бібліотеці ваші користувачі?

– Ми надаємо доступ до значної кількості електронних ресурсів як світових, вітчизняних, так і власної генерації. Нашим користувачам доступні ліцензовані наукові бази даних медич-

Під час зустрічі в бібліотеці ТНМУ з відомим письменником Василем ШКЛЯРЕМ

міркувати над тим, як саме виховувати патріотичні почуття в молоді, бо події в Україні розгортаються так, що це відчуття народжується само собою. Попри те, дуже хочемо розповідати про наших Героїв, про тих, хто віддав життя за Україну, хто захищає нас і щодня наближає перемогу нашої країни над агресором. Я не втомлююся повторювати, що ми завжди повинні буди вдячні українським воїнам, які закривають нас своїми грудьми, аби тут, у глибокому тилу, ми могли жити, працювати, вчитися. Це ніколи не можна забувати!

Під час декади відчинених дверей репрезентуватимемо збірку поезій «Вірші мого дитинства»

ветці – дієвий оберіг і справжній генетичний код нації. У час, коли українці як народ у пекельній боротьбі виборюють своє право на існування, вишивка є яскравим символом України, впізнаваним у всьому світі.

Отже, планів у нас на цю декаду багато. Сподіваємося, що всі їх вдасться зреалізувати. Принагідно запрошую всіх відвідати наші заходи, про час їх проведення повідомимо на сайті бібліотеки.

Водночас нагадаю, що в бібліотеці триває звична робота: видаємо студентам підручники на новий навчальний рік, працюють абонементи та читальні зали, надаємо інформаційні довідки нашим науковцям...

Читачі з цікавістю ознайомлюються з новими надходженнями до бібліотеки

посібники, енциклопедії, словники, довідники, монографії, автореферати дисертацій та дисертації, твори вітчизняних і зарубіжних класиків, сучасних письменників, документи на електронних носіях, фахова періодика. Родзинкою фонду є колекція цінних і рідкісних документів, де зібрано багато унікальних видань.

Скажу відверто, таким фондом, як у нас, може похвалитися бібліотека далеко не кожного вишу в Україні. Ми забезпечуємо студентів ТНМУ також усіма необхідними підручниками, на-

ного та фармацевтичного профілю; бази даних Scopus та Web of Science; бази даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ тощо. Електронний каталог цілковито розкриває бібліотечний фонд, надає вичерпну інформацію про наявні інформаційні ресурси. Науковий репозитарій ТНМУ, який модерує бібліотека, нагромаджує та надає доступ до дисертацій та авторефератів дисертацій, наукових публікацій, матеріалів конференцій тощо.

(Продовження на стор. 11)

Відгуки, побажання

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ 25 ОСОБЛИВЕ ДЖЕРЕЛО МОГО НАТХНЕННЯ

Кажуть, усе найкраще в житті стається випадково. Саме так і розпочалася моя співпраця з «Медичною академією». У червні 2019-ого зовсім неочікувано мені зателефонував редактор із запитанням, чи не маю бажання в разі потреби творчо допомагати кореспондентам газети. Чому б і ні? Медична тематика мене цікавила завжди, справжніх лікарів щиро шаную й обожнюю з ними спілкуватися (лише не в ролі пацієнта). Так, я мала таке бажання. Тож упродовж двох років періодично дописувала, а з початку 2022-ого стала працювати на посаді кореспондентки «Медичної академії».

Вдячна своїм колегам за дочерні підказки та настанови. Хоча

загалом мій журналістський досвід — понад 20 років, та кожен напрямок має свою специфіку. Крім того, в будь-якій сфері вчитися треба безперервно, інакше

не просто зупинишся, а й незчуєшся, як почнеш відкочуватися назад.

Я ніколи не вважала себе журналістом у сучасному розумінні цієї професії. Ніколи не намагалася ганяти за сенсаціями та перебувати в епіцентрі подій. Звісно, мене цікавлять події, але лише через призму сприйняття їх людьми. Власне, події й творять люди. Жартома називаю себе літописцем. У контексті цього робота в «Медичній академії» — просто знахідка! Надзвичайно люблю запрошувати гостей до нашої «Вітальні». Кожна людина — окремий Всесвіт, пізнавати який неймовірно цікаво. Особливо, якщо це люди такого гатунку, як більшість працівників Тернопільського національного ме-

дичного університету ім. Івана Горбачевського. Обожнюю слухати їхні спогади, міркування, а потім і писати про те, як вони формувалися, в яких родинних зростах, як обрали свій шлях... Кожне таке інтерв'ю особисто мене збагачує. Сподіваюся, збагачує воно й наших читачів. Тут у мене часто лише один клопіт: як викласти матеріал лише в дві шпальти, якщо ми нагадували-наміркували на значно більший обсяг.

А яке ще видання може нині дозволити собі написати на цілу шпальту статтю про молоду людину, яка, даруйте, не скоїла нічого кримінального, не вийшла заміж за інопланетянина та не пройшла за голови довкола ставу, а просто вчиться у вищій мріє стати висококваліфікованим ліка-

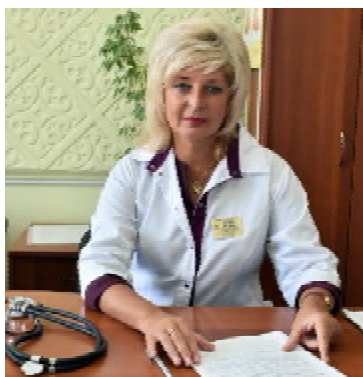
рем? Наші студенти — це особливе джерело мого натхнення. Щоразу спілкуючись з ними, переконуєшся: з таким поколінням у нас обов'язково буде чудове майбутнє. Впевнена, що не один з наших теперішніх студентів своїми досягненнями колись прославить Україну на цілий світ. І я тоді тихенько пишатиимуся, що брала в них перше інтерв'ю.

Дякую ТНМУ, що маю можливість бути його частинкою! А «Медичній академії» — процвітання в час, коли друковані видання поступово перетворюються в екзотику. Газета нині — для гурманів, але саме такими завжди були й залишаються справжні лікарі.

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВСІЄЇ СІМ'Ї

Я вже не уявляю свого життя без газети «Медична академія», чверть століття вона зі мною. Із задоволенням читаю всі матеріали кожного номера. «Медична академія» — не лише моє улюблене видання, а й мого чоловіка та батьків. Тато для своєї сім'ї кожного року оформляє передплату на «МА». Приваблює змістове наповнення, цікаві матеріали про фахівців і працівників нашого університету, їхню життєву стежину. Останнім часом з'явилася нова рубрика «Медичні новини зі світу», в якій публікуються нові методи лікування, медичні препарати та результати досліджень вчених з інших країн у різних сферах медици-

ни. З особливим зацікавленням читаю. Подобається й рубрика «На струнах душі», в якій можна насолодитися поетичним талантом наших викладачів. Тішить, що редакція не оминає волонтерської тематики, скільки

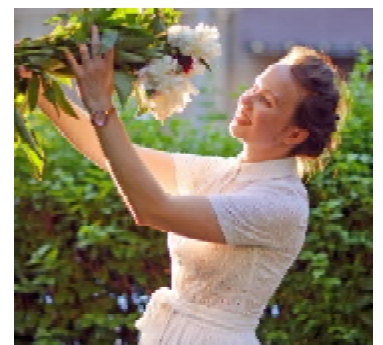
наших викладачів і на початку війни, і зараз пішли у волонтери, на мій погляд, цю діяльність потрібно висвітлювати й надалі.

З нагоди 25-літнього ювілею хочу побажати всім, хто творить газету «Медична академія», творчої наснаги, нових професійних здобутків. Журналістам — легкого пера та цікавих матеріалів, газеті — процвітання, а всім її співробітникам — здоров'я, родинного благополуччя та затишку, мирного неба на українській землі!

Лілія МАРТИНЮК,
завідувачка кафедри
внутрішньої медицини №3,
професорка

ВІДЧУВАЮ ОСОБЛИВИЙ ЗВ'ЯЗОК З ЦИМ ВИДАННЯМ

Час летить невпинно й це помічаємо, мабуть, лише ми, люди. Проте в житті кожного є особливі події та символи, які залишаються незмінними вогниками, маяками для подорожніх. Для мене день народження «Медичної академії» — це про поступ вперед, прогрес. Відчуваю також особливий зв'язок з цією газетою, адже майже з перших моїх днів студентства я звиряла з нею свої не лише наукові, а й творчі задуми, ділилася здобутками й дізнавалася про найбільш актуальні новини зі сфери медицини, охорони здоров'я. Тому на прекрасному кораблі з назвою «ТНМУ» хай впевнено та радісно напина-

ються вітрила «Медичної академії» й сповіщають нам радісні вісті!

Наталія ВОЛОТОВСЬКА,
доцентка кафедри фізіології
з основами біоетики та
біобезпеки, доктор меднаук

«БІБЛІОТЕКА ТНМУ – МІСЦЕ, ДЕ ГАРМОНІЙНО ПОЄДНУЮТЬСЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»

(Завершення. Поч. на стор. 10)

Особливу увагу приділяємо послугам, які можуть бути корисними нашим науковцям: здійснюємо пошук інформаційних ресурсів за темами досліджень, допомагаємо оформлювати цитування та списки використаних джерел за вітчизняними й міжнародними стандартами, визначаємо індекси УДК для статей, монографій, дисертації, проводимо майстер-класи з питань інформаційного пошуку та цитування джерел у наукових роботах тощо.

А ще бібліотека — справжній культурний центр нашого університету. Ми зорганізуємо творчі зустрічі, літературні вечори, музичні імпрези, презентації, виставки, мистецькі майстер-класи... Особливо запам'яталася зустріч з відомим українським письменником, автором культових книг «Чорний ворон» і «Залишинець» Василем Шклярком. У читальній залі тоді просто яблуку не

(Зліва направо): бібліотекарі Галина ГАЛАТ, Світлана ДЕМБРОВСЬКА, Тетяна МАЙОВЕЦЬКА, директорка бібліотеки Олена ПРОЦІВ, заступниця директорки Валентина ГАЛАЙЧУК

було де власти. А ще нашими гостями були Олег Герман, Микола Лазарович, Олександр Смик, Леся Коковська-Романчук, Валентина Семеняк-Штангей, Олексій Волков, Надія Гербіш, Наталка Михно. Юрій Фугуйма та інші.

Аби наші заходи побачили всі,

хто бажає, ми створили канал в YouTube, де розміщуємо відеозаписи зустрічей, які відбувалися в бібліотеці, бібліотечних свят, віртуальні виставки, бібліотечні уроки тощо. Родзинкою каналу є цикл роликів «Випускники ТНМУ — гордість університету».

У них успішні випускники нашого вишу розповідають про власні студентські роки, досвід роботи, професійні досягнення та плани на майбутнє.

— Знаю, що ви також належите до людей, які ніколи не зупиняються на досягнутому. Що прагнете ще здобути для бібліотеки?

— Дуже хотілося б більшого приміщення. Це дозволило б утилізувати ще багато задумів. Утім, на жаль, наразі це нереально. Та все ж я не полишаю цієї мрії. А ще хочу зробити нашу бібліотеку ще ближчою до користувачів. Для цього планую поповнювати наш фонд сучасними електронними виданнями, мрію створити повноцінну бібліотеку повнотекстових електронних видань, хоча, щоб більшість бібліотечно-інформаційних послуг надавалася нашим і онлайн, і офлайн. Бібліотека — місце, де гармонійно поєднуються традиції та новаторство, книга й сучасні тех-

нології. Впевнена, що книга в нас буде завжди. Тому що українці — розумна нація, нація, яка багато читає, яка прагне до розвитку, до удосконалення. Сучасні ж технології, якщо їх розумно використовувати, допомагають зробити знання, інформацію більш доступними. Дуже скоро в кожного нашого користувача буде бібліотека в смартфоні. І це буде дуже зручно!

— Що хотіли б сказати нашим студентам і викладачам напередодні Всеукраїнського дня бібліотек?

— Альберт Ейнштейн казав: «Єдина річ, яку ви абсолютно точно повинні знати, — де знаходиться бібліотека». Наша адреса: м. Тернопіль, вул. Січових Стрільців, 8. Ми відкриті для наших користувачів і наживо, і віртуально. Завітайте до нас! Ми завжди раді вам! І завжди готові вам допомогти!

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

